

گفت‌وگو با حمزه فرهادی، به بهانه ملعبه‌ای برای لیلیت در کاری اعتماد

ملعبه‌ای برای لیلیت، بازی جبری است تا اختیاری

حمزه فرهادی متولد ۱۳۶۱ و دانش‌آموخته نقاشی از دانشکده هنر و معماری است. او تا پیش از این نمایشگاه، هفت نمایشگاه انفرادی دیگر داشته و در بیش از ۶۰ نمایشگاه گروهی و آرت‌فو و رویداد هنری داخلی و خارجی حضور داشته است.
صفحه ۱۱

سه‌شنبه ۳۱ خرداد ۱۴۰۱ • ۲۱ ذی‌القعده ۱۴۴۳ • ۲۱ ژوئن ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۳۰۸ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: دو قرن دیپلماسی ایران در مواجهه با جهان، فقر را از جامعه حذف کنید نه زنان را و **یادداشت‌هایی از مرتضی براری، محمدهادی جعفرپور، نعمت احمدی، سیدحسن مرتضوی‌کیاسری، ابوالقاسم دلفی**

سرمقاله

تغییر موازنه‌ها در منطقه

جابیدقربان‌اوغلی

عبارت «خاورمیانه بزرگ» برای اولین‌بار در ۱۲ سپتامبر ۲۰۰۲ از سوی کولین پاول، وزیر خارجه آمریکا، در بنیاد هریتج مطرح شد. هدف اولیه این ایده که متعاقبا طرح کلی آن توسط بنیاد اینتربراین تهیه و تدوین شد، «دموکراسی در سراسر خاورمیانه» اعلام شد. این طرح با مخالفت جدی برخی از دولت‌های محافظه‌کار و سنتی عربی و در رأس آن عربستان سعودی روبه‌رو شد. نگرانی رژیم‌های سنت‌گرای عرب از طرح آمریکا، برهم‌خوردن نظم موجود و بی‌ثبات‌کردن کشورهای عربی از طریق تحمیل ارزش‌های دموکراتیک غرب بود.

طرح خاورمیانه بزرگ در واقع پروژه کلان آمریکا برای تغییرات بنیادین در یکی از مهم‌ترین مناطق جهان و اجرای تغییراتی بود که بتواند منافع طولانی‌مدت این کشور در منطقه را حفظ کند. در دیدگاه آمریکا، ثبات اقتدارگرایانه، نظام‌های سیاسی مادام‌العمر بی‌نیاز از انتخابات یا انتخابات فرمایشی و حکومت‌های موروثی سنتی دیگر نمی‌توانستند ضامن و حافظ منافع آمریکا باشند. برخی از اندیشمندان علم سیاست بر این اعتقادند که ناآرامی‌های اولیه دهه گذشته در تونس، مصر، لیبی، سوریه و یمن، موسوم به «بهار عربی»، دستاورد اولیه ایده «خاورمیانه بزرگ» بود که تغییرات بنیادین در این کشورها را رقم زد.

فارغ از نوع نگرش به این طرح که دارای ابعاد آشکار و پنهان است، به جرئت می‌توان گفت تحولات دو دهه اخیر در منطقه نمایانگر اجرائی‌شدن این طرح با موفقیت در برخی ابعاد این پروژه و البته ناکامی در مواردی دیگر است. در همان زمان گفته می‌شد یکی از اصلی‌ترین هدف‌های این طرح، پذیرش اسرائیل از طریق شناخت موجودیت آن از سوی رژیم‌های عربی و اسلامی و حل منازعه دیرپای خاورمیانه از این طریق است. از منظر آمریکا، اسرائیل به‌عنوان مهم‌ترین متحد غرب و بزرگ‌ترین دموکراسی منطقه، با تکیه بر قدرت برتر- نظامی، اقتصاد توسعه‌یافته و تکنولوژی پیشرفته می‌تواند ستون فقرات خاورمیانه بزرگ را تشکیل دهد.

مقایسه فضای سیاسی کنونی منطقه با آنچه دو دهه قبل شاهد آن بودیم، نمایانگر موفقیت نسبی طراحان خاورمیانه بزرگ در پیشبرد اهداف آن است. در اوایل قرن اخیر چه کسی می‌توانست تصور کند که ۲۰ سال بعد تعدادی از کشورهای عربی، رژیم اسرائیل را به رسمیت شناخته‌اند، روابط کامل دیپلماتیک بین آنان برقرار شده و مراودات سیاسی-اقتصادی این کشورها با دشمن سال‌های قبل بیشتر از هم‌پیمانان عربی و اسلامی است، مانورهای نظامی برگزار می‌کنند و موافقت‌نامه‌های امنیتی بین آنها منعقد می‌شود. هرچند نمی‌توان در کنار این تحولات، شکست خفت‌بار اسرائیل در جنگ ۳۳‌روزه، خروج اجباری از جنوب لبنان، تحول چشمگیر در روحیه، امکانات و توانمندی‌های نیروی مقاومت در برابر اشغال را هم کتمان کرد و از آن سخن نگفت، ولی مهم سیر تحولات در منطقه و نگرش طرف‌های ذی‌نفع به آن است.

اگر خواسته باشیم بدون هراس از اتهامات منبعث از تئوری‌های توطئه درباره روندهای حاکم بر منطقه سخن بگوییم، صادقانه باید اعتراف کرد طرح خاورمیانه بزرگ آمریکا همان‌طور که به نمر نشسته، موفقیت آن نیز بسیار فراتر از ناکامی‌هاست. جهان عرب با شتاب به سوی قبول موجودیت اسرائیل در حال حرکت است. در استراتژی اعراب «طبیع» یا همان واژه عادی‌سازی روابط که منوط به تشکیل دولت فلسطین و پذیرش آن از طرف اسرائیل بود، به واژه‌ای مهجور تغییر شکل داده است. کشورهایی که به‌طور پنهانی یا اسرائیل مراده داشتند و آشکارشدن آن را ننگی برای رژیم خود می‌دانستند و مهم‌تر از آن نگران واکنش افکار عمومی مردم خود بودند، امروز بدون هیچ دلهره و نگرانی‌ای از برقراری روابط با اسرائیل و مراودات سیاسی، اقتصادی، نظامی و امنیتی با دشمن دیروز سخن می‌گویند. طرفه آنکه کوچک‌ترین صدای مخالفت با اعتراض به این سیاست‌های دلت‌بار هم از خیابان‌های عربی به گوش نمی‌رسد. تحلیلگران در اینکه چه عواملی باعث تغییرات چشمگیر در روندهای خاورمیانه شد، اختلاف‌نظر دارند. با وجود این، یکی از فرضیه‌ها ترس از ایران در پرتو تحولات منطقه و همچنین برنامه هسته‌ای است. تقریبا از همان زمان کلید‌خوردن طرح خاورمیانه بزرگ از سوی آمریکا، بحران هسته‌ای ایران با نقش آفرینی منافقین آغاز شد؛ بحرانی که دو دهه بر تمامی ارکان کشور اعم از سیاسی، اقتصادی، امنیتی و روابط خارجی سایه افکنده و هنوز تصویر روشن و امیدوارکننده‌ای برای برون‌رفت از آن مشاهده نمی‌شود. به فرض عدم پذیرش فرضیه فوق‌الذکر، نمی‌توان این واقعیت را کتمان کرد که کشورهای عربی نگرانی از ایران را بهانه‌ای برای عادی‌سازی روابط با اسرائیل قرار داده و توانسته‌اند گزاره «ایران خطری بزرگ‌تر از اسرائیل» را در افکار عمومی مردم خود جا بیندازند. هرچند باید اذعان کرد در کنار برنامه کلان خاورمیانه بزرگ و سرمایه‌گذاری نهادهای غرب برای تغییر در اذهان و ذائقه ملت‌های عرب، انقلاب عظیم تکنولوژی اطلاعات و رسانه‌ها سهم بسزایی در این تحول ایفا کرده است.
باین‌حال، آنچه مهم است و نمی‌توان آن را نادیده گرفت، تغییر موازنه‌ها در منطقه ژئواستراتژیک خاورمیانه و محیط پیرامونی ایران است.

ادامه در صفحه ۲

روزنامه شرق

سه‌شنبه ۳۱ خرداد ۱۴۰۱ • ۲۱ ذی‌القعده ۱۴۴۳ • ۲۱ ژوئن ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۳۰۸ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

خطیب‌زاده با تکذیب استعفای علی باقری‌کنی:

صفحه ۳

قطار مذاکرات از ریل خارج نشده است

سخنگوی وزارت امور خارجه درباره مذاکرات وین گفت: ما همچنان در مسیر دیپلماسی حرکت می‌کنیم و این قطار علی‌رغم بدعهدی آمریکا از ریل خود خارج نشده است. سعید خطیب‌زاده، صبح روز گذشته در نشست هفتگی خود با خبرنگاران داخلی و خارجی در پاسخ به سؤالی درباره آخرین وضعیت کشتی‌های توقیف‌شده یونانی...

زمزمه خداحافظی وزرا بین مجلس و دولت شدت گرفت

کابینه نو می‌شود؟

بیگی: اگر نماینده ای می‌تواند وزارت کار را اداره کند از او حمایت کنیم

رضایی کوچی: رهبری موافق دخالت مجلس در امور دولت نیست

نوری قرلجه: نیاز به تغییر و اصلاح در بخش اقتصادی کابینه به شدت احساس می‌شود

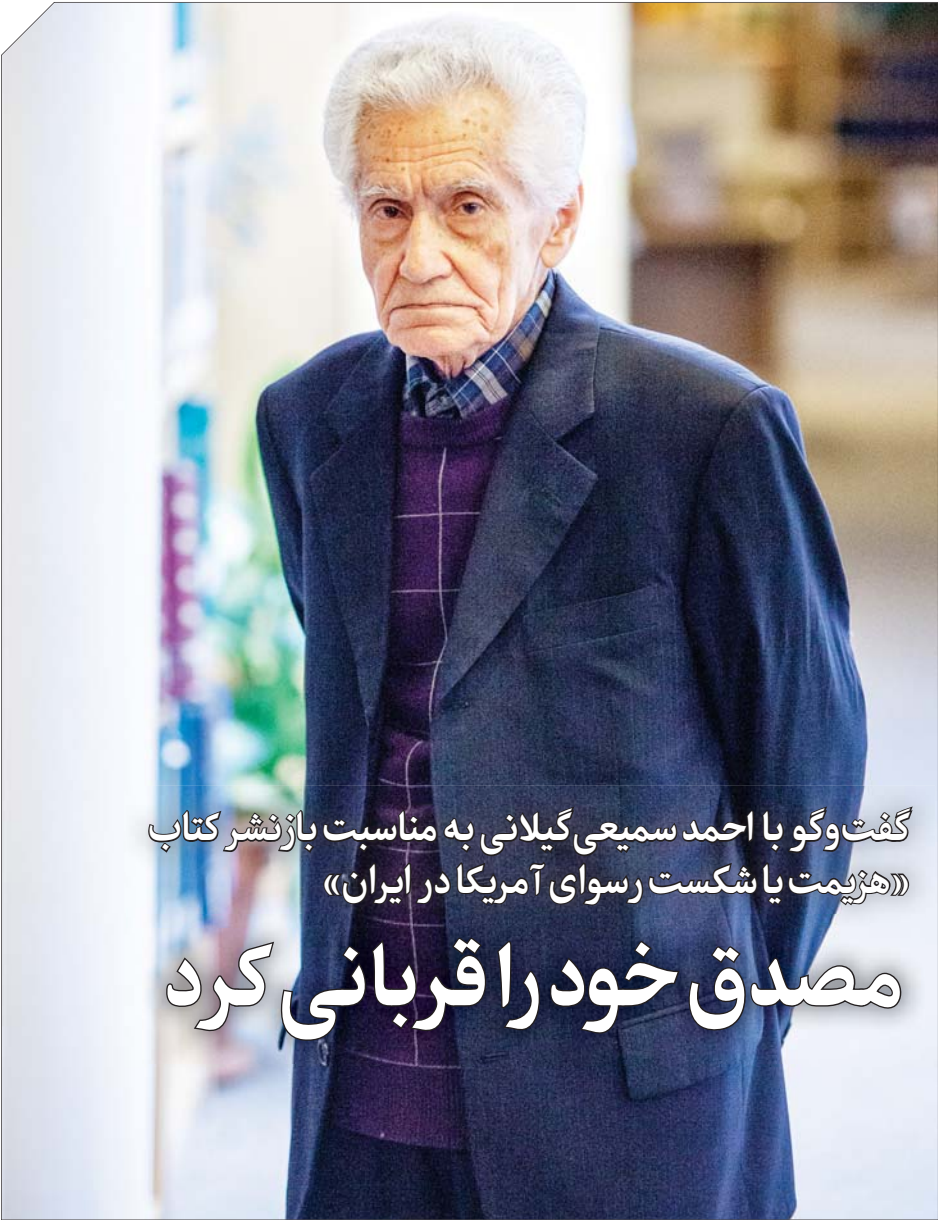
گزارش تیتریک را در صفحه ۲ بخوانید

حزب حاکم فرانسه ۲ ماه بعد از پیروزی درانتخابات ریاست‌جمهوری اکثریت پارلمانی را از دست داد
موقعیت متزلزل مکرون
نگاه به سیمای جنوب شهر از زاویه‌ای دیگر
قهرمان «یاغی» قربانی محیطش نیست
یادداشت روزنامه‌نگاران
پاسخ به انتظارها

آیا در شرایط فعلی با نرخ تورم افسار گسیخته می‌توان از ابزار سیاست‌های پولی استفاده کرد
معمای نرخ بهره
کارشناس انجمن طرح سرزمین از نتایج ۷ سال پایش مستمر دلفین‌ها می‌گوید
دلفین‌های گوژپشت زیبارویان مهجور خلیج فارس
بیچاره کریم باقری
داستان حضور کریم باقری روی نیمکت تیم‌های پرسپولیس و ملی از آن دست داستان‌های پیچیده‌ای است که نمی‌شود تحلیلی صدرصدی از آن ارائه داد. او سال‌هاست به‌عنوان دستیار سرمربیان پرسپولیس، همکاری با مربیان بزرگ را تجربه کرده و همچنان با دست‌کم‌تا انتهای فصل پیش هم که به‌عنوان دستیار یحیی کلمحمدی روی نیمکت سرخ‌های تهرانی می‌نشست. کریم از زمانی که دراگان اسکوچیچ به‌عنوان سرمربی تیم ملی انتخاب شد، یکی از دستیاران ایرانی این مرد کروات است. البته این بار باید گفت «بود» چون ظاهرا و طبق چیزی که خودش گفته، او از بین حضور در باشگاه پرسپولیس و تیم ملی، اولی را انتخاب کرده است. نکته ماجرا ولی مربوط به شایعاتی است که درباره هافبک شوت‌زن سابق تیم ملی به گوش می‌رسد. این موضوع دیگر برای کسی عجیب و غریب نیست که بشنود کریم باقری حکم ناظم تیم‌های پرسپولیس و تیم ملی را دارد و چندان از لحاظ فنی کارایی ندارد
این گزارش را در صفحه ۹ بخوانید

یادداشت
در ضرورت قدرت‌گیری بخش خصوصی
حسین حقگو کارشناس اقتصادی
توسعه ایران جز با محوریت بخش خصوصی و در چارچوب اقتصادی آزاد و رقابتی ممکن نیست. با اقتصاد دولتی و دولت‌همه‌کاره در فضای بسته و انحصاری نمی‌توان به ایرانی پیشرفته و توسعه‌یافته دست یافت. این هر دو اصل حداقل در زبان و گفتار از سوی دولت‌ها و سیاست‌گذاران مورد قبول و تأیید است. چنان‌که آقای رئیسی، به‌عنوان بالاترین مقام اجرائی کشور، به‌تازگی در دیدار با هیئت‌رئیسه اتاق ایران چنین گفت: «باید موانع ورود و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در پروژه‌های نیمه‌تمام، زودبازده و سودآور شناسایی و برطرف شود... رشد اقتصاد کشور منوط به سرمایه‌گذاری شرکت‌های بزرگ دولتی، نهادهای ستاد‌های عمومی غیردولتی، سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری خارجی است.» (رسانه‌ها، ۲۲/۳)، اما این را که چرا این تأیید و حمایت دولت‌ها در چند دهه عمداً در سطح حرف باقی مانده و کمتر عینیت یافته، می‌توان از یک سو در نگاه بی‌نیازانه دولت‌ها به این بخش دانست و از سوی دیگر در کم‌توانی بخش خصوصی و نهادهای نمایندگی‌کننده آن (واژه‌ملمه اتاق بازرگانی) در انجام وظایف خود تحلیل کرد؛ وجود درآمدهای نفتی و تداوم حیات شرکت‌های دولتی و زاده‌شدن نگاه‌های غول‌پیکر خصولتی در یکی، دو دهه اخیر عملا این تصور را در دولت‌ها در ایران ایجاد کرده که نیازی به سایر منابع درآمدی و مشارکت نگاه‌های کوچک و متوسط و بخش خصوصی واقعی و تشکلهای مرتبط با آنها در فرایند توسعه کشور نیست. ادامه در صفحه ۴

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای
۱۴۰۱/م/۷
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مازندران
رجوع به صفحه ۹
مازندران

● عکس:سهند تاقی، شرق

اوایل دهه شصت است که احمد سمیعی‌گیلانی در یکی از سیاحت‌هایش در کتاب‌فروشی‌های پاریس به کتاب «هزیمت» برمی‌خورد که از شکست رسوای آمریکا در ایران سخن می‌گوید. این کتاب به فاصله‌ای اندک از چاپش در زبان انگلیسی به زبان فرانسه ترجمه شده و همین امر، توجه سمیعی‌گیلانی را به خود جلب می‌کند.

بعد که کتاب را می‌خواند، نداعی‌ها و تحلیل‌ها و حتی ضدیت با ایده‌های خودش و البته اطلاعات دست اول و کاربردی کتاب، او را به این نتیجه می‌رساند که این کتاب امکانی برای شناخت بیشتر گذشته ما است و ازاین‌رو ترجمه آن را دست می‌گیرد. از چاپ اول این کتاب، قریب به چهار دهه می‌گذرد و دیگر می‌توان با فاصله از وقایع کتاب، بدون پیش‌دوری و تضادوت‌های سردستی و تعصبات مرسوم، تاریخ دورانی را بازخوانی کرد که دوران سرنوشت‌سازی برای کشور ما بوده است؛ ظهور و سقوط مصدق، ملی‌شدن صنعت نفت ایران و سرانجام وقایعی که به انقلاب ۵۷ منجر شد.

این گفت‌وگو را در صفحه ۶ بخوانید

یادداشت
مواد مخدر و مسئله اعدام در سیستان و بلوچستان
یونس زین‌الدینی فعال اجتماعی
موقعیت منطقه‌ای ایران در خاورمیانه و همجواری با کشورهای افغانستان و پاکستان به عنوان دوتا از تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان مواد مخدر، کشور را در معرض خطرهای بسیاری قرار داده است. در این بین استان سیستان وبلوچستان به‌علت همجواری مرزی با دو کشور مورد نظر بیشترین آسیب‌های حوزه مواد مخدر را به خود اختصاص داده است. در یکی، دو سال اخیر اجرای حکم اعدام در پی جرائم مواد مخدر افکار عمومی را دچار تردیدهایی کرده است. بنابراین در این یادداشت می‌خواهیم به مسئله اعدام‌های مواد مخدر و پیامدهای آن بپردازیم. وضعیت اقتصادی استان سیستان وبلوچستان و نقش آن در رشد جرائم مواد مخدر؛ استان با داشتن بیشترین مرز آبی و خاکی در جنوب شرق ایران یکی از ظرفیت‌های مهم اقتصادی کشور محسوب می‌شود. اما متأسفانه این استان با دارابودن جمعیتی جوان، بالاترین آمار بی‌کاری در میان استان‌های کشور را به خود اختصاص داده است. در این استان زیرساخت‌های صنعتی و تولیدی لازم که بتوانند نیاز اقتصادی جمعیت آن را برآورده کند، وجود ندارد. واقعیتی انکارناپذیر است که ارتباط مستقیمی میان زیرساخت‌های آموزشی، اقتصادی، رفاهی و ارتکاب جرم و جنایت وجود دارد. بنابراین با بررسی شاخص‌های توسعه‌ای در این استان متوجه می‌شویم که تمام عوامل دست به دست هم داده‌اند تا شهروندان آن در معرض آسیب‌های اجتماعی و نهائیت‌رفتهای پرخطر قرار گیرند. مجازات اعدام بازدارندگی لازم در کاهش آمار جرائم

یادداشت
ادامه در صفحه ۴